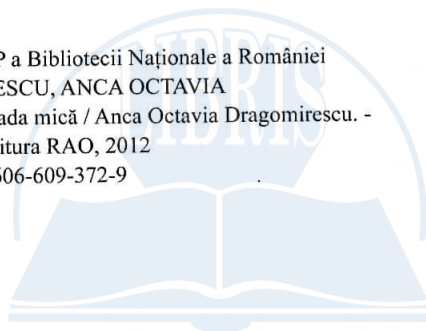

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DRAGOMIRESCU, ANCA OCTAVIA

Soluția: rocada mică / Anca Octavia Dragomirescu. -
București : Editura RAO, 2012
ISBN 978-606-609-372-9

821.135.1-31

Editura RAO
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

ANCA OCTAVIA DRAGOMIRESCU
Soluția: rocada mică

© Editura RAO, 2012
Toate drepturile rezervate

2012

ISBN 978-606-609-372-9

1

Nimic nou la Parma

Locuitorii Parmei sunt cei mai calmi oameni din lume. Dacă nu ar fi obloanele magazinelor care să se ridice și să se coboare la ore fixe, cu zgomotul lor rapid în crescendo, nimic nu ar tulbura liniștea urbei emiliene. Nici chiar turiștii care, în fața la Palazzo della Pilotta, își trag sufletul pe iarba grasă din parc sau cei care se grăbesc să viziteze Teatrul Farnese care păstrează încă viu mirosul scenei de lemn a anilor 1700. Și nici pâlcurile de curioși care citesc afișele de la Teatro Regio cu aerul melomanului avizat.

E vară, iar în căldura dulce a regiunii Emilia-Romagna, nelipsită de adierea vântului, bătrânii arțari își mătură frunzele cu dantela lor ruginie pe străzile strâmte ale Parmei.

Nu se știe de unde vine calmul locuitorilor Parmei, dar este clar de unde le vine mândria: pe meleagurile lor și-a purtat Verdi pașii tinereții. Teatrul Regio le amintește asta în fiecare toamnă, cu consecvență. Aici, dacă e octombrie, e Festivalul Giuseppe Verdi.

Și culmea! Peste un an, Parma se pregătește pentru bicentenar. Se pregătește încă de pe acum, deși, de o sută de ani, încă nu s-au stins ecourile centenarului în presa vremii. Cunoscătorii pot cumpăra și azi copii ale extraselor din jurnalele care acum o sută de ani marcau centenarul verdian. De două sute de ani, aceași mândrie locală, același respect pentru compozitor. Melomani din întreaga lume așteaptă cu ardoare să vadă programul festivalului, să procure bilete, să rezerve camere la hoteluri... și astfel Parma înfloarește anual de pe urma maestrului. Că în program e *Falstaff*, *La forza del destino*, *Un ballo in maschera* sau orice altă combinație de trei capodopere verdiane, interesul e același. Forfota orașului se resimte, iar buzunarele hotelierilor se umplu din nou.

Dar, în absența festivalului, calmul orașului e de nezdruncinat. Nu departe de centru, pe una dintre străduțele strâmte, poți trece fără să îți dai seama pe lângă Muzeul Arturo Toscanini. Pentru unii Toscanini e pur și simplu un motiv de fală locală, pentru alții e doar un nume de stradă, dar pentru cei mai mulți e un dirijor născut pe meleagurile lor, aparținând patrimoniului universal.

Dacă treci pragul muzeului – o căsuță strâmtă cu parter și etaj, neîncăpătoare pentru toate documentele rămase din timpul vieții marelui dirijor –, te întâmpină simpaticul Alessio, care e în același timp portar, ghid și vânzător de suvenir. E un fel de *il factotum*

*della città*¹ al zilelor noastre. Într-o perioadă de criză, când statul italian a strâns cureaua pe domeniul său cel mai emblematic – cultura –, angajații pasionați continuă să își poarte cu demnitate aura de urmași ai celor care au inventat belcantoul. Alessio, un bărbat înalt și suplu, între două vârste, e un om de invidiat. Își petrece ziua de lucru pe acordurile marii muzici, între documentele lui Toscanini, păstrate cu sfințenie, discutând cu turiști cunoscători, pentru că, firește, nu oricine îi calcă pragul.

Iar meleagul muzicii nu se restrânge la mica urbe a Parmei. Nu departe, pe drumul ce duce la Cremona, e un sătuc: Busseto. Probabil cel mai vizitat sat al Peninsulei, pentru că e locul natal al lui Verdi. Dacă Parma e calmă, atunci Busseto e întruchiparea serenității. În piața mare a satului veghează statuia lui Verdi, care pare că-i dojenește pe cei care încearcă să tulbure liniștea. E ca și cum, aflat într-o sală de spectacol, ți-ai ține răsuflarea ca să auzi un violoncel ce cântă în surdina.

În Busseto dai la tot pasul de bătrâni joviali, dispuși să-ți povestească, să te ghideze, să-ți explice. Pentru ei timpul mai că ar sta în loc, dacă n-ar veni ora închiderii la cafenelele cochete din sat. Pentru ei viața e simplă: se poate trăi de pe urma gigantului compozitor. Căci turiștii au de ales între a sta în localul I due

¹ În limba italiană, *factotum* înseamnă „om bun la toate”, iar *il factotum della città* este o sintagmă folosită în opera *Bărbierul din Sevilla* pentru a-l caracteriza pe Figaro (*il factotum* al orașului).

Foscari sau a cumpăra dulciuri cu chipul maestrului, făcute de localnici.

Piața centrală a comunei Busseto e delimitată pe de o parte de micuțul teatru care poartă numele compozitorului și, pe de alta, de Casa Barezzi în care maestrul și-a trăit cei mai frumoși ani, cei ai tinereții. Farmacistul Antonio Barezzi l-a găzduit și îndrumat pe tânărul Giuseppe Verdi, intuindu-i talentul și evoluția ulterioară. Documentele verdiane sunt păstrate aici cu sfințenie, iar în mica sală de spectacole a casei răsună din când în când un pian bătrân.

Nu departe de piața mare a comunei, chioșcurile de suvenire te poartă spre Muzeul Giuseppe Verdi, de data aceasta un edificiu public aflat în grija statului italian. Îți trebuie genialitate – și Italiei nu-i lipsește – pentru a vinde sunete și nimic mai mult. Căci în muzeul Verdi nu ai să vezi nici documente, nici partituri, nici baghete de dirijor, nici pălării ale maestrului, ci doar săli care prin sunet și imagine refac atmosfera fiecărei opere verdiane. Circuitul prin muzeu cuprinde creația de-o viață a maestrului, în rezumat. E o lecție de istorie muzicală în care poți simți atmosfera socială a vremii și implicarea politică a patriotului Verdi.

Și dacă mai pui că în apropierea Parmei se află și castelul Renatei Tebaldi, înțelegi de ce locuitorii sunt mândri și siguri pe viitorul lor. Un viitor asigurat de oameni ai trecutului. Să tot locuiești aici și să te bucuri de soarele generos al regiunii Emilia-Romagna!

Cine ar fi crezut că în calmul aparent de neclintit al Parmei zace un furnicar în care se țin intrigile și se planuiesc strategii mai mult sau mai puțin previzibile? Gruppo Editoriale Magnini, căci despre acesta este vorba, este o instituție veche de peste 80 de ani, cu o tradiție indubitabilă și recunoaștere în întreaga Italie. Tradiția, clădită odinioară de Massimo Magnini, este continuată acum de urmașii săi. În prezent grupul editorial strânge sub umbrela lui peste șapte sute de suflete: scriitori, jurnaliști, documentariști, specialiști în design, lucrători tipografici, fotografi, traducători de carte literară și științifică și agenți de publicitate. Pe scurt, o uzină a cărții în toate formele sale. Un grup editorial care a simțit pulsul momentului și s-a adaptat la tot ce a impus tehnologia: de la ediții de colecție ale marilor scriitori și traduceri de carte științifică – grație cercetătorilor colaboratori – la cărți electronice citite pe tablete. O evoluție dublată de muncă și entuziasm, răsplătită în timp de premii naționale. Și totuși, parcă ceva lipsește... vizibilitatea internațională a casei editoriale. Dar cum nici nu e prea bine să le ai pe toate și e firesc să-ți stabilești obiective, tot așa și Grupul Magnini are la ce să spere.

Ca orice instituție respectabilă, Grupul Magnini are un director pe măsură. Și cum Massimo Magnini a lăsat cu limbă de moarte ca grupul său să fie condus

în spirit democratic și creativ de un consiliu de administrație în frunte cu un președinte, dar mai cu seamă un director, la cârma celebrei case editoriale se află acum bătrânul Gianfranco Candini.

Născut la Fidenza, o localitate din vecinătatea Parmei în care nu opresc prea multe trenuri, tânărul Gianfranco socotește că viitorul său se poate clădi doar la Parma, unde urmează cu sârg cursurile Facultății de Litere în cadrul Università degli studi di Parma.

Acum, la cei șaiszeci și nouă de ani ai săi, Gianfranco Candini se poate lăuda că le-a trăit pe toate, că a îmbătrânit cu rost în Gruppo Magnini, unde a parcurs toate treptele ascensiunii. De la tânărul care redacta primele articole la comandă și până la managerul atent la detalii de acum, Gianfranco a evoluat odată cu instituția.

În ultimii douăzeci de ani n-a mai părăsit scaunul directorial, deși, potrivit regulamentului lui Magnini, funcția de director se ocupă în urma unor alegeri libere, organizate din patru în patru ani. Magnini, bun cunoscător al spiritului italian, a stabilit acest lucru pentru a evita riscul înrădăcinării în grupul său a unor cercuri de influență și de interese, la vârf. Cu toate acestea, de fiecare dată la finalul celor patru ani, Gianfranco Candini a avut inspirația să invoce faptul că mandatul său nu se derulase complet, că îi fusese întrerupt prin dislocarea sa într-o funcție importantă la Roma. Astfel de scuze i-au permis să nu își mute

servieta din biroul directorial al companiei mai bine de două decenii.

În toți acești ani a făcut nenumărate servicii instituției pe care o conducea, preocupându-se mai mult de imagine decât de profunzimi. A știut ca nimeni altul să ascundă sub preș ceea ce era de ascuns și să afișeze aerul de părinte ocrotitor al grupului editorial, iar asta i-a adus un capital imens de simpatie, atât de necesar pentru a-și putea continua opera de desăvârșire a imaginii publice.

Într-o dimineață s-a trezit că pe zidurile clădirii principale a grupului editorial era scris în graffiti *Bustarella*¹, o aluzie făcută de tinerii scriitori din regiune la faptul că doar ungând căile spre conducerea grupului și spre redactorii-șefi puteai ajunge să ai volume de proză publicate și postate ostentativ în vitrinele marilor lanțuri de librării. Ba chiar căile bine unse transformau tot soiul de agramăți în scriitori intens promovați în mass-media. Ei bine, ce a făcut Gianfranco în acea dimineață? Vreo anchetă pentru a afla adevărul? Nicidecum. A ordonat personalului administrativ să șteargă urmele de graffiti în cel mai scurt timp. Și cazul s-a închis.

¹ Mită

În ultimii patru ani Gianfranco Candini și-a delegat sarcinile și dreptul de semnătură unui colaborator, pentru că, ce să vezi, Grupul Magnini era o instituție mult prea mică pentru el. Gustul vieții de deputat al Partidului Il popolo della libertà¹ în Parlamentul Italiei îi place lui Gianfranco mai mult ca orice. Și i se pare firesc, după atâția ani de experiență la cârma unui grup editorial de talia celui condus de el.

I se pare natural să stea în comisia de cultură a Parlamentului Italian când provine de pe meleagurile lui Verdi și ale lui Toscanini. Da, să stea! Pentru că în cei patru ani de deputăție Gianfranco n-a avut nici o inițiativă legislativă și nici o alocuțiune de la tribuna Parlamentului. Și de ce-ar avea, dacă în Parma totul decurge de la sine? De ce-ar mai tulbura liniștea Parmei cu vreo inițiativă parlamentară, când tradițiile culturale ale orașului curg de la sine, de două sute de ani?

Și apoi, unde mai pui că zborurile Parma-Roma sunt obositoare, e nevoie de odihnă. Departele de ochii paparazzilor, Gianfranco a descoperit în Palatul Montecitorio, clădire care găzduiește Camera Deputaților, undeva pe la al doilea etaj, o canapea extrem de confortabilă pe care mai închide uneori câte-un ochi. Nu doarme neapărat cu sforăituri, dar cu siguranță meditează asupra bunului mers al grupului editorial sau

¹ În Parma nu a existat nici un deputat al Partidului Il popolo della libertà cu numele Gianfranco Candini. Cartea de față este o operă de ficțiune.

al bunului mers al vieții sale. O viață îndestulată, între fotoliul directorial și canapeaua de parlamentar.

Gianfranco nu a fost dintotdeauna membru votat al Partidului Il popolo della libertà. Dimpotrivă, traseul său prin politica italiană aduce mai degrabă cu cel al unui excursionist. Așa cum îi stă bine unui intelectual din nordul Italiei, anii tinereții i-au fost marcați de apartenența la Il Partito Socialista Italiano; ulterior, odată cu maturitatea, Gianfranco își descoperă valențele de activist al grupării politice Alleanza di Centro per la Libertà, dar în urmă cu câțiva ani, când abilul Gianfranco miroase că Silvio Berlusconi este pe val, schimbă carnetul de partid cu cel al supranumitului „Il Cavaliere”.

Acum Gianfranco se gândește să părăsească și barca numită Il popolo della libertà, pentru că, iată, la patru ani după ce s-a suit în ea, simte că, odată cu adâncirea crizei economice, începe să se scufunde. Așa se face că de la un timp a început să voteze la unison cu opoziția.

La venerabila vârstă de șaizeci și nouă de ani, Gianfranco se gândește serios să lase postul de director al grupului editorial unui urmaș... nu pentru că s-ar fi săturat de poziția sa, dar se apropie vremea alegerilor.

Nimic rău în asta; doar îl crescuse la pieptul său pe tânărul Marcello Bellotti, care avea toate ingredientele unui manager modern. Marcello e charismatic, spiritual, empatic și cultivat. Are vârsta la care, de